

POSTANOWIENIE

Dnia 20 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie adwokata M. B.
po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej
na posiedzeniu bez udziału stron w dniu 27 grudnia 2022 r.,
z urzędu kwestii
wyłączenia SSN Marka Pietruszyńskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy I ZB
12/22
na podstawie art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 95n pkt 1)
u.p.a.

postanowił:

wyłączyć SSN Marka Pietruszyńskiego od udziału w sprawie o
sygn. I ZB 12/22

UZASADNIENIE

W dniu 4 stycznia 2023 r. SSN Marek Pietruszyński złożył w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej wniosek o wyłączenie go od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZB 12/22 dotyczącej wniosku o zbadanie spełnienia przez SSN Marka Siwka wymogów niezawisłości i bezstronności, do rozpoznania której został wylosowany jak członek składu orzekającego.

Uzasadniając żądanie SSN Marek Pietruszyński argumentował, iż SSN Marek Siwek został wyznaczony do rozpoznania zażalenia jego obrońców na uchwałę o zezwoleniu na pociągnięcie wnioskodawcy do odpowiedzialności karnej (sygn. akt II ZIZ 13/22). W tej sprawie jego obrońca SSN Jarosław Matras złożył wniosek w trybie art. 29 § 5 u.S.N. dotyczący SSN Marka Siwka przedstawiając w nim okoliczności wskazujące na uzasadnioną potrzebę zbadania bezstronności i

niezawisłości tego sędziego. Powołaną przez obrońcę argumentację popiera w całości wnioskodawca i jest ona aktualna do dzisiaj.

Taka sytuacja, w jego ocenie, zarówno w odbiorze społecznym, jak i postronnego obiektywnego obserwatora mogą budzić zastrzeżenia co obiektywizmu i bezstronności wnioskodawcy mającego uczestniczyć w rozpoznaniu sprawy I ZB 12/22, skoro zaakceptował uprzednio stanowisko swojego obrońcy, co do spełnienia przez SSN Marka Siwka kryteriów niezawisłości i bezstronności.

Sąd Najwyższy – Izba Odpowiedzialności Zawodowej zważył, co następuje.

Wniosek o wyłączenie zasługuje na uwzględnienie.

W dotychczasowym orzecznictwie Sąd Najwyższy wyraził stanowisko, iż oświadczenie sędziego o istnieniu okoliczności mogących wpłynąć na jego bezstronność wymaganą przez prawo i uzasadniających obawę co do możliwości obiektywnego orzekania w konkretnej sprawie, obliguje nie tylko do wnikliwego rozważenia przedstawionych przesłanek tej inicjatywy, ale w wypadku potwierdzenia ich rzeczywistego występowania, powinno - co do zasady - prowadzić do uwzględnienia wniosku sędziego o wyłączenie od udziału w rozpoznawaniu sprawy, zwłaszcza gdy w odbiorze zewnętrznym może powstać wątpliwość co do istnienia kierunkowego nastawienia sędziego do stron procesowych lub uczestników postępowania (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12.08.2021 r., IV KO 98/21, LEX nr 3398309). W przypadku gdy wniosek o wyłączenie od orzekania składa sam sędzia istotne znaczenie ma dokonana przez niego, a wyrażona w złożonym wniosku ocena stanu jego bezstronności w danej sprawie. Jest to konkretna własna ocena relacji indywidualnej sędziego do sprawy, jego stosunku do przedmiotu rozstrzygnięcia w odniesieniu do zawartej w art. 41 § 1 k.p.k. przesłanki stanu uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności sędziego. Sam stopień tego uzasadnienia w przypadku wniosku składanego przez sędziego w sposób oczywisty wynikać musi z jednej strony z obiektywnie potwierdzonych okoliczności sprawy, z drugiej jednak składa się właśnie z własnej, subiektywnej, wewnętrznej sfery przekonania samego sędziego. Sfera ta wszakże nie może być

związana z innymi czynnikami niż przekonanie, że okoliczności sprawy, jej przedmiot czy istota wcześniejszych rozstrzygnięć łączące sędziego z przedmiotem rozstrzygania rodzą zagrożenie dla bezstronności orzekania, albo mogą takie wrażenie wywołać. Ten wyraz relacji sędziego do sprawy, pod warunkiem wystąpienia czynników obiektywnych, może w konkretnym układzie okoliczności prowadzić do potrzeby wyłączenia sędziego. Są to jednak rzecz jasna innego rodzaju okoliczności, niż te wskazane w art. 40 k.p.k., powodujące wyłączenie sędziego z urzędu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28.05.2021 r., IV KO 63/21, LEX nr 3181389).

Przenosząc powołane judykaty na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż SSN Marek Pietruszyński, w sprawie sygn. akt II ZIZ 13/22, której przedmiotem rozpoznania jest zażalenie na uchwałę o zezwoleniu na pociągnięcie wnioskodawcy do odpowiedzialności karnej, zaakceptował w całości złożony przez ustanowionego przez niego obrońcę SSN Jarosława Matrasy wniosek o zbadanie bezstronności i niezawisłości SSN Marka Siwka, zawierający argumentację przemawiającą za jego uwzględnieniem, która – jak podkreślił – nadal zachowuje aktualność. Uzewnętrznił zatem w sposób jednoznaczny swoje stanowisko, co do braku spełnienia przez SSN Marka Siwka kryteriów niezawisłości i bezstronności w powyższych sprawach, które nadal podtrzymuje. W tym stanie rzeczy nie sposób przyjąć, iż rozpoznając wniosek o zbadanie bezstronności i niezawisłości SSN Marka Siwka w sprawie I ZB 12/22, zachowa on pełen obiektywizm i bezstronność. W zaistniałej sytuacji procesowej, także w odbiorze społecznym, jak i postronnego obiektywnego obserwatora obiektywizm i bezstronność SSN Marka Pietruszyńskiego może wzbudzić uzasadnione zastrzeżenia.

Z tego też względu należało postanowić, jak na wstępie.

ał

